

ΕΝΩΣΗ ΔΙΚΤΥΩΝ ΚΑΙ ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΩΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ

Η ΑΛΗΘΕΙΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΥΦΑΡΠΑΓΗ ΤΩΝ ΠΟΡΩΝ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΙΚΟΥ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΥ ΤΑΜΕΙΟΥ ΠΟΥ ΠΡΟΟΡΙΖΟΝΤΑΙ ΓΙΑ ΤΙΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΤΗΝ ΚΟΙΝΩΝΙΑ ΠΟΛΙΤΩΝ

ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ ΣΚΕΦΤΟΜΑΣΤΕ ΟΤΙ ΟΙ ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΕΙΝΑΙ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΑ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ ΚΑΙ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΞΕΚΙΝΟΥΝ ΑΠΟ ΤΑ ΠΑΝΩ ΧΩΡΙΣ ΤΗΝ ΔΙΑΜΟΡΦΩΣΗ ΤΟΥ ΚΑΤΑΛΛΗΛΟΥ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΥ ΥΠΟΚΕΙΜΕΝΟΥ ΠΟΥ ΘΑ ΤΙΣ ΠΡΟΩΘΗΣΕΙ ΜΕΣΑ ΣΤΗΝ ΚΟΙΝΩΝΙΑ. Αυτό σημαίνει ότι αρκεί ένας κοινοβουλευτικός διάλογος, αρκεί μια νομοθετική ρύθμιση, αρκεί μια υπουργική απόφαση, αρκεί μια γραφειοκρατική διαχείριση. Για αυτό το λόγο οι μεταρρυθμίσεις συνήθως αποτυγχάνουν στον σκοπό τους.

Έχουμε το φαινόμενο πολλές πρωτοβουλίες πχ για την αντιμετώπιση της φοροδιαφυγής, της γραφειοκρατίας, του πελατειακού κράτους, της ανεργίας, χωρίς κανένα αποτέλεσμα. Η κατάληξη είναι κόβουμε ένα κεφάλι, φυτρώνουν δύο. Αυτό έχει συμβεί πχ στο χώρο της παιδείας, όπου κάθε σχετική μεταρρύθμιση στόχευε στον περιορισμό των φροντιστηρίων για να πετύχει τελικώς ακριβώς το αντίθετο αποτέλεσμα. Αυτό συνέβη και στο σύστημα υγείας όπου κάθε ρύθμιση στόχευε να περιορίσει το «φακελάκι» και από την άλλη οι φαρμακευτικές εταιρείες μετέτρεψαν τους γιατρούς σε dealer υπερκατανάλωσης φαρμάκων εις βάρος της δημόσιας υγείας.

Αυτό συμβαίνει σε μεγάλο βαθμό με τους πόρους του ΕΣΠΑ και ιδιαίτερα με τα κονδύλια του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου.

Η κοινωνική οικονομία θα μπορούσε να είναι αντικείμενο μιας βαθιάς μεταρρύθμισης για την αντιμετώπιση της ανεργίας και για την δημιουργία εισοδήματος για τους οικονομικώς αδυνάτους. Αντί όμως της κοινωνικής καινοτομίας και οικονομικής μεταρρύθμισης που ακολουθούν όλες οι ανεπτυγμένες χώρες και ιδιαίτερα η ΕΕ, στην Ελλάδα αναπτύχθηκε ένα ψευδεπίγραφο μοντέλο που είχε μοναδικό στόχο την απορρόφηση των πόρων από ποικίλους διαμεσολαβητές.

Αντί ο σχεδιασμός ανάπτυξης της κοινωνικής οικονομίας να γίνει στη βάση των κοινωνικών επιχειρήσεων δηλαδή οι συνεταιρισμοί, οι οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών μη κερδοσκοπικού σκοπού, τα ιδρύματα, αντιθέτως οι πόροι απορροφούνται από κρατικές και δημοτικές αναπτυξιακές εταιρείες, από συνδικαλιστικές οργανώσεις εργοδοτών και εργαζομένων, από ΟΤΑ και το κράτος εν γένει. Το ίδιο συμβαίνει και με την δια βίου μάθηση, όπου το σύνολο των πόρων τεχνηέντως και σε αντίθεση με τον σκοπό τους, απορροφούνται από πανεπιστημιακούς και ιδιωτικούς τους φορείς κατάρτισης.

Αυτή την περίοδο, έχουμε μια νέα κυβέρνηση που θεωρεί την κοινωνική οικονομία βασικό πυλώνα παραγωγικής ανασυγκρότησης της χώρας και δημιουργίας νέων θέσεων εργασίας.

Εν τούτοις φαίνεται να κυριαρχούν γραφειοκρατικές αντιλήψεις ότι τάχα η κοινωνική οικονομία θα αναπτυχθεί μέσω του ευρύτερου δημόσιου τομέα ή της αγοράς. Έτσι προτάσσονται πολιτικές όπως η κοινωφελής εργασία στους δήμους (νέου τύπου stage), η αντιμετώπιση της φτώχειας πάλι στους δήμους και τις περιφέρειες, η στήριξη της κοινωνικής οικονομίας στους βιομήχανους και τις αναπτυξιακές των ΟΤΑ!

Αποκορύφωμα αυτής της στρεβλής αντίληψης είναι η πρόσκληση για τους περιφερειακούς μηχανισμούς κοινωνικής οικονομίας που έχουν ως έργο την υποστήριξη της κοινωνικής επιχειρηματικότητας, της κοινωνικής οικονομίας και ειδικότερα των κοινωνικών επιχειρήσεων. Η πρόσκληση αυτή σχεδιάστηκε και προκηρύχθηκε από την προηγούμενη κυβέρνηση, αλλά από ό,τι φαίνεται συνεχίζεται η αξιολόγησή της με τα ίδια κριτήρια, δηλαδή με φωτογραφικές διατάξεις που ευνοούν και προκρίνουν ως συντονιστές εταιρείς αναπτυξιακές εταιρείες των ΟΤΑ και δημόσιου και οι εκπρόσωποι των εργοδοτών. Αυτή μεταμφίεση ακυρώνει ολοκληρωτικά την ουσία της κοινωνικής οικονομίας, γιατί υπονομεύει ακυρώνει το ίδιο της το υποκείμενο που είναι οι αυθεντικές κοινωνικές επιχειρήσεις.

Φανταστείτε το αντίστροφο οι πόροι που προορίζονται να δίνονται για την ενίσχυση των επιχειρήσεων στους συλλόγους! Κι όμως οι διάφοροι περισπούδαστοι γραφειοκράτες για να δικαιολογήσουν αυτή την κατάφωρη στρέβλωση ισχυρίζονται ότι οι ίδιες οι κοινωνικές επιχειρήσεις δεν έχουν την τεχνογνωσία και την επάρκεια να διαχειριστούν μεγάλους προϋπολογισμούς για τους χρειάζονται «κηδεμόνες». Αυτό βέβαια είναι παραλογισμός που περνάει με ψεύδη και γραφειοκρατικές αλχημείες.

Πρώτον γιατί υπάρχουν αρκετοί ικανοί φορείς με σημαντικά αποτελέσματα στην

αντιμετώπιση της ανθρωπιστικής κρίσης, και δεύτερον γιατί θα μπορούσαν οι πόροι να μοιραστούν σε πολύ περισσότερους φορείς μέσα από ένα άλλο σχεδιασμό, όπως ήδη γίνεται με τους τριτοβάθμιους συνδικαλιστικούς φορείς που διαχειρίζονται προγράμματα δεκάδων εκατομμυρίων.

Το Μητρώο άλλωστε της κοινωνικής Οικονομίας στο Υπουργείο Εργασίας για τους κοινωνικούς συνεταιρισμούς και άλλες κοινωνικές επιχειρήσεις δημιουργήθηκε για αυτό τον σκοπό: να ξεκαθαρίσει ποιες είναι οι πραγματικές κοινωνικές επιχειρήσεις.

Η προηγούμενη Κυβέρνηση πάγωσε την πρακτική του σημασία και λειτουργία. Η τωρινή καλείται να την ξεπαγώσει εάν θέλει να εφαρμόσει τις προγραμματικές της θέσεις για τους θεσμούς της κοινωνικής οικονομίας.

Ποιος θα μπορούσε να κάνει καλύτερα την κοινωνική δικτύωση και την επικοινωνία σε όλη την έκταση της χώρας από τους συλλογικούς εθελοντικούς φορείς οι οποίοι με πενιχρά ίδια οικονομικά μέσα υπηρετούν αυτή την υπόθεση. Αυτοί είναι οι αυθεντικοί φορείς που συνθέτουν το κοινωνικό κεφάλαιο που είναι προαπαιτούμενο της κοινωνικής οικονομίας. Αυτοί οι φορείς επίσης δίνουν την πραγματική μάχη για την αντιμετώπιση της φτώχειας, για την προστασία του περιβάλλοντος, για την ανάδειξη της πολιτιστικής κληρονομιάς.

Και δεν μπορεί ορθολογικά να λογίζονται κοινωνικές επιχειρήσεις εκείνες που διαχειρίζονται 100% επιδοτήσεις και να αποκλείονται εκείνες που αντλούν πόρους από την ίδια τους την δραστηριότητα.

Πέραν όμως αυτής της ουσιαστικής θεσμικής εκτροπής, υπάρχει και νομικό ζήτημα. Η κατάφωρη παραβίαση των κοινοτικών οδηγιών η οποία μπορεί να εγείρει αξιώσεις από την πλευρά των θιγόμενων κοινωνικών φορέων και να επιφέρει κυρώσεις.

Οι κοινοτικές οδηγίες είναι σαφείς προς τούτο, δεν μπορούν να είναι επιλέξιμοι ως συντονιστές εταίροι και επικεφαλής οι κρατικοί οργανισμοί. Η παραβίαση της κοινοτικής νομοθεσίας συνιστά θεσμική και οικονομική απάτη.

Επομένως, το αυθεντικό υποκείμενο της κοινωνικής οικονομίας που αναφέραμε παραπάνω, δεν μπορεί να αφεθεί στα ευχολόγια και τις «καλές» προθέσεις των υπουργείων και της κρατικής γραφειοκρατίας, την χρονική στιγμή που διαπιστώνεται ότι συνεχίζονται οι ίδιες πρακτικές.

Οφείλει εκτός των άλλων να αναλάβει πρωτοβουλίες νομικού ακτιβισμού απέναντι σε αυτούς που παραβιάζουν Ευρωπαϊκή νομοθεσία και να καταγγείλει την εκτροπή προς την Ελληνική πολιτεία και τα αρμόδια ευρωπαϊκά όργανα και ειδικότερα το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο.